

Wakacyjna przygoda – scenariusz zajęć dla przedszkolaków na zakończenie wakacji

Opracowała: Monika Sobkowiak, nauczycielka i logopeda, nastawiona na ciągle poszukiwanie kreatywnych rozwiązań edukacyjnych i rozwijanie twórczego myślenia u dzieci, prowadząca poczytnego bloga *Pani Monia – przedszkolne inspiracje*

Wprowadzenie

Wakacje to czas relaksu, przygód i gromadzenia energii na kolejny rok szkolny. Dla nauczycieli to jednak coś więcej – wspaniała inspiracja, dająca możliwość rozwijania kreatywności dzieci, pobudzania ich twórczego myślenia i angażowania w eksperymenty. Wiele scenariuszy opiera się na metodach podających lub pokazowych, dążąc do przekazywania dzieciom informacji w gotowej formie. Podobnie jak wszystko, co usłyszymy, takie informacje są ulotne i nie dają przedszkolakowi realnych korzyści rozwojowych.

Projekt zajęć, który Państwu prezentujemy, jest zupełnie inny. Zainspirowani wakacyjnym plażowaniem, piaskiem i wodą, stworzyliśmy scenariusz, który pozwoli nie tylko zyskać przedszkolakom nową wiedzę, ale przede wszystkim zaangażuje je w działanie i twórcze procesy myślowe. Efektem są nowe umiejętności (wykraczające poza podstawę programową) i wiedza kształtowana w oparciu o praktykę. Dzięki tak przygotowanym zajęciom maluchy mają okazję do rzeczywistego rozwoju na miarę ich ogromnego potencjału!

Przygotowane zajęcia przedstawiają wiele propozycji, mogą odbywać się w ciągu jednego lub kilku dni aktywności. Nie jest możliwe zrealizowanie wszystkich elementów w trakcie jednych porannych zajęć. Z tego względu scenariusz nie ma określonego czasu przebiegu. Przygotowane propozycje dostosowane są do dzieci w wieku pięciu, sześciu lat, ale w zmodyfikowanej wersji można je adresować również do dzieci młodszych.

Cele ogólne:

- rozwijanie kreatywnego myślenia,
- utrwalanie i poszerzanie wiedzy na temat morza.

Cele szczegółowe:

Dziecko:

- generuje pomysły w formie burzy mózgów,
- rozwiązuje zagadki na drodze dedukcji,
- wykonuje piasek kinetyczny zgodnie z instrukcją nauczyciela i bierze udział w zabawie sensorycznej,
- rozwija percepcję wzrokową: łączy obiekt z jego odbiciem lub cieniem,
- we współpracy z małą grupą buduje niezatapialny model okrętu,

- wnioskuje na drodze indukcji, wybierając odpowiednie materiały do konstrukcji modelu.

Formy pracy:

- grupowa,
- zespołowa,
- indywidualna.

Metody:

- gra dydaktyczna,
- wnioskowanie dedukcyjne,
- wnioskowanie indukcyjne,
- eksperyment,
- tworzenie modelu,
- minigra terenowa.

Materiały:

- zgodnie z opisem przebiegu zajęć.

Przebieg zajęć:

1. Rozgrzewka twórcza – wakacyjna burza mózgów

Nauczyciel zapisuje na tablicy lub na szarym papierze hasło „Wakacje”. Zadaniem dzieci jest podanie swobodnych skojarzeń do tego hasła. Kolejność jest dowolna, a każde podane skojarzenie przyjmowane jest jako poprawne. Skojarzenia tworzą promienie wokół hasła „Wakacje” – są one zapisywane przez nauczyciela lub rysowane przez dzieci.

Materiały: markery, szary papier/tablica.

2. Wprowadzenie w fabułę – początek podróży

Nauczyciel informuje dzieci, że wspólnie wyruszą w podróż. By dowiedzieć się o celu wyprawy, muszą rozwiązać zagadkę. Nauczyciel przygotowuje nieprzezroczysty worek, w którym umieszcza akcesoria związane z plażowaniem: kilka muszelek, klapki, okulary przeciwsłoneczne, krem z filtrem. Wszystkie (lub wybrane) dzieci wkładają rękę do worka i z zamkniętymi oczami „przeglądają” jego zawartość (nie dzieląc się swoimi pomysłami). Gdy wszyscy dokonają „przeglądu”, próbują wspólnie odgadnąć, gdzie się udadzą – z jakim miejscem kojarzą im się przedmioty, które wyczuli.

Materiały: worek, wakacyjne akcesoria: kilka muszelek, klapki, okulary przeciwsłoneczne, krem z filtrem itp.

3. Nad morzem – tworzymy piasek kinetyczny

Czy można budować zamki z piasku bez wychodzenia z domu? Można! Czas więc stworzyć piasek rodem z nadmorskich plaż.

Prosty przepis na piasek kinetyczny:

- 500 g piasku (czysty, suchy!, np. kwarcowy do akwarium, koszt: 1 zł/kg),
- 150 g kleju typu magik/introligatorski (koszt: ok. 3 zł),
- szklanka płynnego krochmalu (koszt: ok. 5 zł, można też przygotować w domu, zagotowując dwie łyżki mąki ziemniaczanej na szklankę wody).

Klej łączymy z krochmalem, otrzymując elastyczną, ciągnącą się masę (należy odczekać po połączeniu – chwilowo może wydawać się, że masa jest lejąca). Dodajemy ją w małych porcjach do piasku (niekoniecznie zużywając całą masę). Im więcej masy połączymy z piaskiem, tym uzyskamy wilgotniejszy i mniej sypki materiał.

Materiały: zgodnie z przepisem.

4. Odciski na piasku

Dzieci zamykają oczy. Nauczyciel odbija na piasku dowolne przedmioty, klocki, figury, zabawki, litery – zadaniem dzieci jest odgadnąć, co zostało odbite na piasku. By ułatwić zabawę, odbijane przedmioty mogą być widoczne, a zadaniem dzieci jest ustalić, który z nich został odbity.

Materiały: piasek kinetyczny, tacka, dowolne przedmioty dostosowane do możliwości percepcyjnych dzieci.

5. Domino obrazkowe

Każde z dzieci otrzymuje jedną kartę domino. Ich zadaniem jest połączyć z sobą kolejne elementy tak, by dana ilustracja łączyła się ze swoim cieniem.

Uwaga: cienie i obrazki są dostosowane do możliwości percepcyjnych pięcio- i sześciolatków, różnią się nie tylko kształtem, ale również ułożeniem i kierunkiem (załącznik).

Materiały: wakacyjne domino obrazkowe (załącznik).

6. Poszukiwanie skarbu

Nauczyciel wręcza dzieciom przygotowaną przez siebie mapę prezentującą salę i jej najbliższe otoczenie. Zadaniem przedszkolaków jest dotrzeć po wyznaczonej trasie do miejsca, gdzie ukryta jest wiadomość w butelce.

Materiały: mapa sali i jej najbliższego otoczenia.

7. Wiadomość w butelce – atrament sympatyczny

Poza butelką z wiadomością dzieci odnajdują podgrzewacz. Jako atrament sympatyczny można użyć mleka lub (lepiej) zmaziku do pióra. Na kartce zapisujemy niewidzialną informację. Karta podgrzewana nad płomieniem ukaże nam zapisane zmazikiem/mlekiem litery. Należy oczywiście pamiętać o zachowaniu ostrożności przy użyciu ognia. Wiadomość może mieć dowolne brzmienie, np. „Morze Bałtyckie” – jej treść stwarza okazję do utrwalenia nazwy polskiego morza. Warto przed podgrzaniem kartki poprosić dzieci o przedstawienie ich pomysłów na to, jak odczytać wiadomość.

Materiały: butelka, kartka, zmazik do pióra lub mleko, podgrzewacz, zapalki.

8. Co pływa, co tonie? – przygotowanie do zadania konstrukcyjnego

Eksperyment znany dzieciom, jednak warto go powtórzyć, gdyż ma on na celu utrwalenie wiadomości przed podjęciem zadania konstrukcyjnego. W widocznym miejscu ustawiamy miskę wypełnioną wodą. Obok niej przygotowujemy przedmioty o różnej masie, wielkości i kształcie. Zadaniem dzieci jest ocenić, czy dany przedmiot zatoni czy utrzyma się na wodzie. W eksperymencie testujemy materiały, które dzieci otrzymają w zadaniu konstrukcyjnym (patrz punkt 9).

Materiały: miska z wodą, przedmioty o różnej masie, wielkości, gęstości, w tym materiały potrzebne do kolejnego zadania (patrz punkt 9).

9. Niezatapialny okręt

Zadaniem dzieci jest z dostępnych materiałów zbudować prom, który utrzyma się na wodzie z załadunkiem (trzy samochodziki lub drewniane ludeczki). Przygotowane w małych grupach okręty testujemy w misce z wodą z załadunkiem i dyskutujemy o efektach: Dlaczego okręt utrzymał się na wodzie? Dlaczego zatonął?

Materiały, które warto wykorzystać: słomki, kawałki folii, taśma klejąca, korki, drewniane patyczki laryngologiczne, folia aluminiowa, rolki, druciki kreatywne, plastelina.

Materiały, których warto unikać – gotowe elementy: plastikowe talerzyki, kubki itp.

10. Ewaluacja

Każdy przedszkolak otrzymuje muszlę lub kamyk. Nauczyciel przygotowuje symboliczne ilustracje przedstawiające poszczególne elementy zajęć. Każde dziecko zostawia swoją muszlę na ilustracji, która odpowiada temu, co mu się najbardziej podobało na zajęciach, co było najciekawsze.

Materiały: muszla/kamyk dla każdego dziecka, ilustracje obrazujące przebieg zajęć.

Propozycje zabaw i zadań w czasie wolnym:

- **Praca plastyczna – dopełnianie kompozycji:** nauczyciel przygotowuje stare pocztówki z wakacji. Dziecko przykleja je na środku swojej kartki i uzupełnia farbami kompozycję, tworząc wakacyjny pejzaż.
- **Ścieżka sensoryczna:** przechodzenie po kamieniach, piasku, muszlach, trawie, szorstkich teksturach (pled, filc), zanurzanie nóg w wodzie. Materiały można umieścić na głębokich tackach lub w kuwetach (zoologicznych).
- **Strażnik:** jedna osoba siedzi na środku koła z zawiązanymi oczami, wokół niej ułożone są różne akcesoria kojarzące się z wakacjami nad morzem. Zadaniem strażnika jest strzec przedmiotów. Zadaniem wybranych kolejno dzieci – zdobyć przedmiot, skradając się. Jeśli osoba zostanie dotknięta przez strażnika, wraca na swoje miejsce bez przedmiotu, jeśli uda jej się go zdobyć niepostrzeżenie – siada ze zdobytym przedmiotem na swoje miejsce.
- **Nauka piosenki,** np. z repertuaru Orkiestry Dni Naszych *Pirat*.
- **Zabawa „Kim jestem?”:** każde dziecko otrzymuje opaskę na głowę, do której za pomocą plasteliny do plakatów przymocowany jest obrazek z morskim stworzeniem. Dziecko nie widzi karty na swojej głowie. Jego zadaniem jest zadawać pytania zamknięte, na które grupa odpowiada „tak” lub „nie”. Celem jest odgadnięcie przez dziecko, co znajduje się na jego obrazku.